

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Відокремлений структурний підрозділ

«Любешівський технічний фаховий коледж

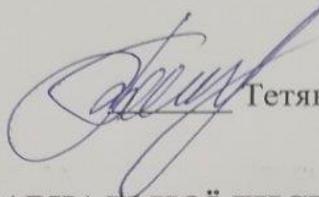
Луцького національного технічного університету»

*Випускна циклова (методична) комісія педагогічних працівників будівельного профілю,
будівництва та цивільної інженерії*

ЗАТВЕРДЖЕНО

Заступник директора з НР

Гетяна ГЕРАСИМИК-ЧЕРНОВА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

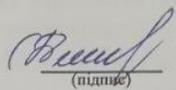
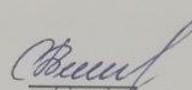
ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ

Освітньо-професійний ступінь	Фаховий молодший бакалавр
Галузь знань	19 Архітектура та будівництво
Спеціальність	192 Будівництво та цивільна інженерія
Освітньо-професійна програма	Опорядження будівель і споруд та будівельний дизайн

Любешів 2025 р

Розробник: Остапук Неля Григорівна, викладач коледжу

ДАНІ ПРО ПОГОДЖЕННЯ
РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розглянуто та схвалено на засіданні робочої проектної групи (РПГ) освітньо-професійної програми «Опорядження будівель і споруд та будівельний дизайн»	Протокол від <u>01.09.2025</u> № <u>1</u> Керівник РПГ <u>Данилік С.М.</u> (прізвище, ініціали)
Розглянуто та схвалено на засіданні випускної циклової (методичної) комісії педагогічних працівників будівельного профілю, будівництва та цивільної інженерії	Протокол від <u>01.09.2025р</u> № <u>1</u> Голова ЦМК <u>Данилік С.М.</u> (прізвище, ініціали)

Дані про перегляд робочої програми навчальної дисципліни:

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено			
		Дата та номер протоколу засідання РПГ	Підпис керівника РПГ	Дата та номер протоколу засідання Випускної циклової (методичної) комісії	Голова Випускної циклової (методичної) комісії

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну	
Повна назва навчальної дисципліни	Основи охорони праці
Розробник(и)	Остапук Неля Григорівна, викладач вищої категорії E-mail: nelya345@ukr.net
Семестр вивчення навчальної дисципліни	Для нормативного терміну навчання – 16 тижнів протягом (7)-го семестру.
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг навчальної дисципліни становить 4,0 кредитів ЄКТС, 120 годин, з яких 72 годин становить контактна робота з викладачем (60 годин лекцій, 12 годин практичних занять), 48 годин становить самостійна робота. Форма контролю – екзамен. Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання – 4 год. Курсовий проект (робота) (за наявності) – непередбачено.
Мова(и) викладання	Українською мовою
2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі	
Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна за освітньо-професійною програмою
Передумови для вивчення дисципліни	Необхідні знання з: безпеки життєдіяльності, технології і організації опоряджувальних робіт та просторового дизайну, вступу до спеціальності
Додаткові умови	Одночасно мають бути вивчені: економіка будівництва, основи технології і організації будівельного виробництва, експлуатація, реконструкція та модернізація будівель
Обмеження	Обмеження відсутні
3. Мета та завдання навчальної дисципліни	
<p>Метою вивчення дисципліни є надання знань, умінь, здатностей (компетенцій) для здійснення ефективної професійної діяльності, формування у здобувачів освіти відповідальності за особисту та колективну безпеку і усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях.</p>	

Завдання вивчення дисципліни полягає у набутті здобувачами освіти знань, умінь і здатностей (компетенцій) ефективно вирішувати завдання в професійній діяльності з обов'язковим урахуванням вимог охорони праці.

4. Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач в результаті вивчення дисципліни

ПК. Здатність вирішувати типові спеціалізовані задачі та виконувати практичні в галузі будівництва та цивільної інженерії, використовуючи основні теорії і методи фундаментальних та прикладних наук; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль інших осіб у визначених ситуаціях.

ЗК 07. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, в тому числі використовуючи інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 08. Здійснення безпечної діяльності з захистом навколишнього середовища.

5. Програмні результати навчання

РН 06. Використовувати різні джерела, в тому числі, сучасні інформаційні та комунікаційні технології, для ефективного пошуку, оброблення та аналізу інформації, спілкування на професійному та соціальному рівні.

РН 07. Аналізувати можливі ризики, виявляти фактори впливу для запобігання нещасних випадків та аварій на об'єктах будівництва; володіти основними методами захисту навколишнього середовища від можливих наслідків виробничої діяльності.

РН 17. Раціонально обирати та організовувати роботу машин і механізмів, засобів малої механізації при зведенні об'єктів будівництва та інженерних мереж з урахуванням їх технічних характеристик і дотриманням вимог охорони праці.

РН 20. Уміти працювати самостійно, планувати, аналізувати, контролювати, оцінювати власну роботу та роботу інших осіб.

6. Вимоги до знань і вмінь

В результаті вивчення дисципліни «Основи охорони праці» студенти повинні вміти:

- при розробці проекту організації робіт передбачити заходи щодо виконання вимог санітарної інспекції, охорони праці, охорони навколишнього середовища;
- забезпечувати санітарно-побутові умови праці;
- забезпечувати наочність заходів техніки безпеки;
- проводити заходи щодо виконання правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії та здійснювати контроль за їх виконанням на об'єкті;
- при виконанні проектних робіт під керівництвом фахівців дотримуватись вимог пожежної інспекції щодо норм пожежної безпеки;
- слідкувати за дотриманням вимог охорони праці, техніки безпеки, протипожежних вимог;
- здійснювати заходи щодо самозахисту виробничого персоналу від наслідків аварій, катастроф і застосування сучасної зброї, а також вміти організувати рятувальні та інші невідкладні роботи на будівельних об'єктах.

В результаті вивчення дисципліни «Основи охорони праці» студенти повинні знати:

- законодавчу та нормативну базу України про охорону праці;
- державне управління охороною праці;
- державний нагляд і громадський контроль за охороною праці; основні положення гігієни праці та виробничої санітарії;
- загальні санітарно-гігієнічні вимоги до розміщення підприємств, виробничих і допоміжних приміщень;
- виробничі шкідливі фактори в будівництві і засоби захисту від них;
- забезпечення охорони праці на будівельному майданчику;
- техніку безпеки при організації і виконанні основних видів будівельно-монтажних та допоміжних робіт;
- методику надання долікарської допомоги потерпілому при нещасних випадках на виробництві.
- основи проектування технічних рішень з пожежної безпеки будівель і споруд;
- вимоги пожежної безпеки та засоби пожежогасіння;
- розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві;
- основи електробезпеки;
- послідовність надання першої долікарської допомоги потерпілому.

7. Програма навчальної дисципліни

Тема № 1. Вступ. Загальні питання охорони праці

Поняття, мета і завдання охорони праці. Значення навчальної дисципліни у підготовці фахових молодших бакалаврів. Охорона праці як суспільний чинник і галузь науки.

Основні етапи розвитку охорони праці.

Стан охорони праці, виробничого травматизму та професійної захворюваності в Україні та інших країнах. Невиробничий травматизм в Україні, статистика, основні причини невинного травматизму, шляхи попередження. Соціально-економічне значення охорони праці, економічні аспекти охорони праці, охорона праці як економічний чинник.

Основні поняття у галузі охорони праці, їх терміни та визначення: умови праці, шкідливі та небезпечні виробничі фактори, їх класифікація; нещасні випадки на виробництві та професійні захворювання, їх класифікація і причини; безпека праці тощо.

Структура навчальної дисципліни «Основи охорони праці».

Рекомендована література з дисципліни.

Тема № 2. Правові та організаційні основи охорони праці

Основні законодавчі акти про охорону праці: Конституція України, закони України «Про охорону праці», «Про охорону здоров'я», «Про пожежну безпеку», «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування», Кодекс законів про працю України. Правове поле цих актів законодавства і коло питань, на які поширюється їх дія щодо охорони праці.

Основні положення законодавства України про працю та охорону праці.

Державні міжгалузеві та галузеві нормативні акти про охорону праці (норми, правила, положення, інструкції, переліки тощо). Державний реєстр нормативних актів про охорону праці.

Дисциплінарна, адміністративна, матеріальна та кримінальна відповідальність за порушення законодавства та нормативних актів про охорону праці, створення перешкод для діяльності посадових осіб органів державного нагляду за охороною праці і представників професійних спілок.

Система державного управління охороною праці в Україні. Компетенція та повноваження органів державного управління охороною праці. Національна рада з питань безпечної життєдіяльності населення.

Органи державного нагляду за охороною праці, їх основні повноваження і права.

Громадський контроль за дотриманням законодавства про охорону праці.

Структура, основні функції і завдання управління охороною праці в організації.

Служба охорони праці підприємства. Статус і підпорядкованість. Основні завдання, функції служби охорони праці. Структура і чисельність служб охорони праці. Права і обов'язки працівників служби охорони праці.

Громадський контроль за станом охорони праці в організації. Уповноважені найманими працівниками особи з питань охорони праці, їх обов'язки і права.

Комісія з питань охорони праці підприємства. Основні завдання та права комісії. Регулювання питань охорони праці у колективному договорі.

Атестація робочих місць за умовами праці. Мета, основні завдання та зміст атестації. Організація робіт та порядок проведення атестації робочих місць.

Принципи організації та види навчання з питань охорони праці. Вивчення основ охорони праці у навчальних закладах і під час професійного навчання. Навчання і перевірка знань з питань охорони праці працівників під час прийняття на роботу і в процесі роботи. Спеціальне навчання і перевірка знань з питань охорони праці працівників, які виконують роботи підвищеної небезпеки. Навчання з питань охорони праці посадових осіб.

Інструктажі з питань охорони праці. Види інструктажів. Порядок проведення інструктажів для працівників. Інструктажі з питань охорони праці для вихованців, учнів, студентів.

Стажування (дублювання) та допуск працівників до самостійної роботи.

Виробничі травми, професійні захворювання, нещасні випадки виробничого характеру. Інциденти та невідповідності. Мета та завдання профілактики нещасних випадків професійних захворювань і отруєнь на виробництві. Розслідування та облік нещасних випадків на виробництві. Основні причини виробничих травм та професійних захворювань. Розподіл травм за ступенем тяжкості. Основні заходи по запобіганню травматизму та професійним захворюванням.

Практичні роботи

1. Складання інструкцій з охорони праці

Тема № 3. Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії

Основи фізіології праці. Роль центральної нервової системи в трудовій діяльності людини. Втома. Гігієна праці, її значення. Чинники, що визначають санітарно-гігієнічні умови праці. Загальні підходи до оцінки умов праці та забезпечення належних, безпечних і здорових умов праці.

Робоча зона та повітря робочої зони. Мікроклімат робочої зони. Нормування та контроль параметрів мікроклімату. Заходи та засоби нормалізації параметрів мікроклімату.

Склад повітря робочої зони: джерела забруднення повітряного середовища шкідливими речовинами (газами, паром, пилом, димом, мікроорганізмами). Гранично допустимі концентрації (ГДК) шкідливих речовин. Контроль за станом повітряного середовища на виробництві. Заходи та засоби попередження забруднення повітря робочої зони.

Вентиляція. Види вентиляції. Організація повітрообміну в приміщеннях, повітряний баланс, кратність повітрообміну. Природна вентиляція. Системи штучної (механічної) вентиляції, їх вибір, конструктивне оформлення. Місцева (локальна) механічна вентиляція.

Природне, штучне, суміщене освітлення. Класифікація виробничого освітлення. Основні вимоги до виробничого освітлення. Нормування освітлення, розряди зорової роботи. Експлуатація систем виробничого освітлення. Джерела штучного освітлення, лампи і світильники. Загальний підхід до проектування систем освітлення.

Джерела, класифікація і характеристики вібрації. Гігієнічне нормування вібрацій. Методи контролю параметрів вібрацій. Типові заходи та засоби колективного та індивідуального захисту від вібрацій.

Параметри звукового поля: звуковий тиск, інтенсивність, частота, коливальна швидкість. Звукова потужність джерела звуку. Класифікація шумів за походженням, за характером, спектром та часовими характеристиками. Нормування шумів. Контроль параметрів шуму, вимірювальні прилади. Методи та засоби колективного та індивідуального захисту від шуму.

Інфразвук та ультразвук. Джерела та параметри інфразвукових та ультразвукових коливань. Нормування та контроль рівнів, основні методи та засоби захисту від ультразвуку та інфразвуку.

Джерела, особливості і класифікація електромагнітних випромінювань та електричних і магнітних полів. Характеристики полів і випромінювань. Нормування електромагнітних випромінювань. Прилади та методи контролю. Захист від електромагнітних випромінювань і полів.

Класифікація та джерела випромінювань оптичного діапазону. Особливості інфрачервоного (ІЧ), ультрафіолетового (УФ) та лазерного випромінювання, їх нормування, прилади та методи контролю. Засоби та заходи захисту від ІЧ та УФ випромінювань.

Класифікація лазерів за ступенями небезпечності лазерного випромінювання. Специфіка захисту від лазерного випромінювання.

Виробничі джерела, іонізуючого випромінювання, класифікація і особливості їх використання. Типові методи та засоби захисту персоналу від іонізуючого випромінювання у виробничих умовах.

Класи шкідливості підприємств за санітарними нормами. Санітарно-захисні зони підприємств. Вимоги до розташування промислового майданчика підприємства, до виробничих та допоміжних приміщень. Енерго- та водопостачання, каналізація, транспортні комунікації. Вимоги охорони праці до розташування виробничого і офісного обладнання та організації робочих місць.

Практичні роботи

1. Дослідження мікроклімату в робочій зоні.

2. Дослідження природного освітлення

3. Дослідження рівня шуму на робочому місці.

Тема № 4. Основи техніки безпеки

Загальні питання безпеки праці. Перелік робіт з підвищеною небезпекою.

Зони небезпеки та їх огороження. Світлова та звукова сигналізація. Сигнальні фарбування та знаки безпеки.

Загальні вимоги безпеки до технологічного обладнання та процесів. Безпека під час експлуатації систем під тиском і криогенної техніки. Безпека під час вантажно-розвантажувальних робіт.

Дія електричного струму на організм людини. Електричні травми. Чинники, що впливають на наслідки ураження електричним струмом.

Класифікація приміщень за ступенем небезпеки ураження електричним струмом. Умови ураження людини електричним струмом.

Ураження електричним струмом при дотику або наближенні до струмоведучих частин і при дотику до неструмоведучих металевих елементів електроустановок, які опинились під напругою. Напруга кроку та дотику. Безпечна експлуатація електроустановок: електрозахисні засоби і заходи.

Тема 5. Пожежна безпека

Основні нормативні документи, що регламентують вимоги щодо пожежної безпеки: Закон України "Про пожежну безпеку", Правила пожежної безпеки в Україні, стандарти, будівельні норми та правила, відомчі нормативи. Визначення понять "пожежа" та "пожежна безпека", небезпечні та шкідливі фактори, пов'язані з пожежами.

Основні причини пожеж: порушення технологічних регламентів, несправність виробничого обладнання, іскри електрозварювальних та інших вогневих робіт, необережне поводження з вогнем, порушення правил користування інструментом та електронагрівальними приладами, невиконання вимог нормативних документів з питань пожежної безпеки.

Пожежонебезпечні властивості матеріалів і речовин.

Суть і складові системи пожежного захисту, її призначення. Система пожежного захисту як комплекс методів, заходів і засобів, направлених на обмеження розповсюдження та локалізацію пожежі, виявлення пожежі, створення умов для ліквідації пожежі, захист людей і матеріальних цінностей.

Попередження розповсюдження пожежі. Планування та розташування приміщень і виробництв з урахуванням вимог пожежної безпеки.

Пожежна сигналізація, засоби виявлення пожежі та сповіщення про пожежу. Автоматичні електричні системи пожежної сигналізації.

Способи і засоби гасіння пожежі. Вогнегасні речовини. Первинні засоби гасіння пожежі. Порядок оснащення об'єктів первинними засобами пожежогасіння.

Евакуація людей. Методика розрахунку часу на евакуацію. Засоби колективного та індивідуального захисту людей від небезпечних і шкідливих факторів пожежі.

Державний пожежний нагляд. Пожежна охорона: державна, відомча, сільська, добровільна, пожежно-технічні комісії на підприємствах, в установах, організаціях.

Використання засобів наочної агітації, знаків пожежної небезпеки, контроль стану пожежної безпеки на сільськогосподарському підприємстві, наявності та стану засобів гасіння пожежі.

Практична робота

Практичне ознайомлення з первинними засобами гасіння пожеж

Тема 6. Надання першої долікарської допомоги потерпілому

Принципи, порядок та особливості надання першої допомоги. Медичні та допоміжні засоби надання першої допомоги. Комплектування медичних аптечок необхідними засобами та їх застосування.

Допомога у разі втрати свідомості та шоку, поранень, переломів кісток, травматичної ампутації

частин кінцівок, травми голови тощо. Зупинка кровотечі. Допомога у разі ударів та стиснення частин тіла, вивихів у суглобах та розтягнення зв'язок.

Допомога при утепленні, потраплянні сторонніх предметів у вуха та м'які тканини. Допомога у разі укусів змій, комах та тварин. Допомога у разі теплового та сонячного ударів, отруєння.

Надання першої допомоги при ураженні електричним струмом.

Практична робота

Долікарська допомога при втраті свідомості та кровотечах

8. Тематичне планування навчальної дисципліни (структура дисципліни)

№ п/п	Назва теми	Лекції, (год)	Практичні роботи, (год)	Самостійна робота, (год)	Всього, (год)
1	Вступ. Загальні питання охорони праці	2	-	4	6
2	Правові та організаційні основи охорони праці	18	2	10	30
3	Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії	14	6	10	30
4	Основи техніки безпеки	16	-	8	24
5	Пожежна безпека	4	2	8	14
6	Надання першої долікарської допомоги потерпілим	6	2	8	16
	Всього	60	12	48	120

9. Планування теоретичного курсу

№ теми	Назва тем курсу	Кількість год. на тему	Кількість год. на лекцію	№ уроку	Теми лекцій	Бібліографія
1	2	3	4	5	6	7
1	Вступ. Загальні питання охорони праці	6	2	1-2	Вступ. Загальні питання охорони праці	
2	Правові та організаційні основи охорони праці	30	2	3-4	Основні закони та нормативно-правові акти з охорони праці.	
			2	5-6	Охорона праці жінок, неповнолітніх та інвалідів. Відповідальність за порушення законодавства з охорони праці	
			2	7-8	Державне управління охороною праці. Нагляд і контроль за охороною праці	
			2 2	9-10 11-12	Право громадян на охорону праці при укладанні трудового договору та під час роботи на підприємстві, на пільги і компенсації за важкі та шкідливі умови праці	
			2	13-14	Навчання з питань охорони праці	
			2	17-18	Виробничий травматизм та його причини	
			2	19-20	Розслідування та облік нещасних випадків та професійних захворювань	

			2	21-22	Контрольна робота №1	
3	Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії	30	2	23-24	Загальні положення про фізіологію, гігієну та виробничу санітарію. Мікроклімат виробничих приміщень	
			2	27-28	Повітря робочої зони	
			2	29-30	Вентиляція виробничих приміщень	
			2	31-32	Освітлення виробничих приміщень	
			2	35-36	Вібрація , шум та їх вплив на організм людини	
			2	39-40	Іонізуюче, ультрафіолетове, електромагнітне та лазерне випромінювання	
			2	41-42	Контрольна робота №2	
4	Основи техніки безпеки	24	2	43-44	Загальні питання безпеки праці. Перелік робіт з підвищеною небезпекою	
			2	45-46	Зони небезпеки та їх огороження. Світлова та звукова сигналізація. Сигнальні фарбування та знаки безпеки	
				47-48	Засоби захисту від небезпечних і шкідливих виробничих факторів	
			2	49-50	Безпека праці під час організації та виконання будівельних робіт	
			2	51-52	Безпека праці при роботі на комп'ютері. Психологія безпеки праці	
				53-54	Надзвичайні ситуації, їх причини. Поводження у надзвичайних ситуаціях	
			2	55-56	Основні відомості про електробезпеку.	
			2	57-58	Звільнення потерпілого від дії електричного струму Контрольна робота №3	
5	Пожежна безпека	14	2	59-60	Основні поняття та значення пожежної безпеки	

			2	61-62	Вогнегасні матеріали. Пожежна техніка для захисту об'єктів	
6	Надання першої долікарської допомоги потерпілим	16	2	65-66	Основні відомості про першу долікарську допомогу потерпілим. Послідовність надання першої допомоги.	
				67-68	Правила надання першої допомоги при переломах, опіках, отруєннях.	
			2	71-72	Контрольна робота №4	
	Всього:	120	60	72		

10. Планування практичних занять

№ теми	Назва тем курсу	Кількість год. на тему	Кількість год. на ЛПЗ	№ уроку	Назви лабораторно-практичних робіт	Бібліографія
1	Вступ. Загальні питання охорони праці	6	-		-	
2	Правові та організаційні основи охорони праці	30	2		Практична робота №1: «Складання інструкцій з охорони праці»	
3	Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії	30	2		Практична робота №2: «Дослідження мікроклімату в робочій зоні»	
			2		Практична робота №3: «Дослідження природного освітлення»	
			2		Практична робота №4: «Дослідження рівня шуму на робочому місці»	
4	Основи техніки безпеки	24			-	
5	Пожежна безпека	14	2		Практична робота №5: «Практичне ознайомлення з первинними засобами гасіння пожеж»	
6	Надання першої допомоги потерпілим	16	2		Практична робота №6: «Долікарська допомога при втраті свідомості та кровотечах»	
	Всього:	120	12			

11. Планування самостійної роботи

№ п/п	Назва теми	Кількість годин на тему	Всього годин на самостійну роботу	Теми самостійної роботи	Бібліографія
1	Вступ. Загальні питання охорони праці	6	4	<p>Стан охорони праці, виробничого травматизму та професійної захворюваності в Україні та інших країнах. Невиробничий травматизм в Україні, статистика, основні причини невинного травматизму, шляхи попередження. Соціально-економічне значення охорони праці, економічні аспекти охорони праці, охорона праці як економічний чинник.</p> <p>Основні поняття у галузі охорони праці, їх терміни та визначення: умови праці, шкідливі та небезпечні виробничі фактори, їх класифікація; нещасні випадки на виробництві та професійні захворювання, їх класифікація і причини; безпека праці тощо.</p>	
2	Правові та організаційні основи охорони праці	30	10	<p>Основні законодавчі акти про охорону праці: Конституція України, закони України "Про охорону праці", "Про охорону здоров'я", "Про пожежну безпеку", "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення", Кодекс законів про працю України. Правове поле цих актів законодавства і коло питань, на які поширюється їх дія щодо охорони праці.</p> <p>Основні положення законодавства України про працю та охорону праці.</p> <p>Державні міжгалузеві та галузеві нормативні акти про охорону праці (норми, правила, положення, інструкції, переліки тощо). Кодування міжгалузевих і галузевих нормативних актів про охорону праці.</p> <p>Міждержавні стандарти системи стандартів безпеки праці, державні стандарти України з питань безпеки праці, вимоги з охорони праці нормативних документів в будівництві. Державний реєстр Нормативних актів про охорону праці.</p>	

				<p>Розслідування та облік нещасних випадків, професійних захворювань та аварій на виробництві. Вимоги Закону України "Про охорону праці" щодо розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій.</p> <p>Порядок і терміни Розслідування нещасних випадків на виробництві. Склад комісії. Акт про нещасний випадок.</p> <p>Розслідування нещасних випадків за заявами потерпілих чи осіб за дорученнями потерпілих. Порядок і терміни такого розслідування.</p> <p>Спеціальне розслідування нещасних випадків, формування комісій спеціального розслідування і їх функції.</p> <p>Перелік документів, що входять до матеріалів спеціального розслідування. Вирішення комісією спеціального розслідування соціальних питань, пов'язаних з нещасними випадками.</p> <p>Порядок розслідування професійних захворювань на виробництві. Мета розслідування, діагностування професійного захворювання, повідомлення власника та органів санітарного нагляду, створення та склад комісії з розслідування, оформлення результатів розслідування. Аналіз, прогнозування, профілактика травматизму та професійної захворюваності на виробництві. Методи аналізу.</p> <p>Основні технічні та організаційні заходи щодо профілактики виробничого травматизму та професійної захворюваності</p>	
--	--	--	--	---	--

3	Основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії	30	10	<p>Закон України "Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення", основні його вимоги щодо організації, розміщення виробництва та створення умов праці, що відповідають санітарним вимогам.</p> <p>Вплив характеру праці, санітарних особливостей виробничих процесів, обладнання, перероблюваної сировини, проміжного та кінцевого продукту, санітарних умов праці в цілому на функціонування організму та його окремих систем.</p> <p>Поняття "виробнича санітарія, її значення". Фактори, що визначають санітарно-гігієнічні умови праці.</p> <p>Визначення понять "робоча зона" та "повітря робочої зони".</p> <p>Мікроклімат робочої зони, Загальні заходи та засоби нормалізації параметрів мікроклімату. Склад повітря робочої зони.</p> <p>Санітарно-гігієнічне нормування забруднення повітряного середовища на виробництві, гранично допустимі концентрації (ГДК) та орієнтовно безпечні рівні впливу (ОБРВ) шкідливих речовин у повітрі робочої зони. Визначення ГДК при забрудненні виробничого повітряного середовища</p> <p>Аероіонізація повітря, допустимі рівні.</p> <p>Вентиляція - природна, штучна, місцева.</p> <p>Природне освітлення, штучне освітлення.</p> <p>Джерела вібрацій.</p> <p>Інфра-та ультразвук.</p>	
---	--	----	----	--	--

4	Основи техніки безпеки	24	8	<p>Загальні питання безпеки праці. Перелік робіт з підвищеною небезпекою.</p> <p>Зони небезпеки та їх огороження. Світлова та звукова сигналізація. Сигнальні фарбування та знаки безпеки.</p> <p>Загальні вимоги безпеки до технологічного обладнання та процесів. Безпека під час експлуатації систем під тиском і криогенної техніки. Безпека під час вантажно-розвантажувальних робіт.</p> <p>Дія електричного струму на організм людини. Електричні травми. Чинники, що впливають на наслідки ураження електричним струмом.</p> <p>Класифікація приміщень за ступенем небезпеки ураження електричним струмом. Умови ураження людини електричним струмом.</p> <p>Ураження електричним струмом при дотику або наближенні до струмоведучих частин і при дотику до неструмоведучих металевих елементів електроустановок, яки опинились під напругою. Напруга кроку та дотику. Безпечна експлуатація електроустановок: електрозахисні засоби і заходи.</p>	
---	------------------------	----	---	--	--

5	Пожежна безпека	14	8	<p>Основні нормативні документи, що регламентують вимоги щодо пожежної безпеки: Закон України "Про пожежну безпеку", Правила пожежної безпеки в Україні, стандарти, будівельні норми та правила, відомчі нормативи. Визначення понять "пожежа" та "пожежна безпека", небезпечні та шкідливі фактори, пов'язані з пожежами.</p> <p>Основні причини пожеж: порушення технологічних регламентів, несправність виробничого обладнання, іскри електрозварювальних та інших вогневих робіт, необережне поводження з вогнем, порушення правил користування інструментом та електронагрівальними приладами, невиконання вимог нормативних документів з питань пожежної безпеки.</p> <p>Пожежонебезпечні властивості матеріалів і речовин.</p> <p>Суть і складові системи пожежного захисту, її призначення. Система пожежного захисту як комплекс методів, заходів і засобів, направлених на обмеження розповсюдження та локалізацію пожежі, виявлення пожежі, створення умов для ліквідації пожежі, захист людей і матеріальних цінностей.</p> <p>Попередження розповсюдження пожежі. Планування та розташування приміщень і виробництв з урахуванням вимог пожежної безпеки.</p> <p>Пожежна сигналізація, засоби виявлення пожежі та сповіщення про пожежу. Автоматичні електричні системи пожежної сигналізації.</p> <p>Способи і засоби гасіння пожежі. Вогнегасні речовини. Первинні засоби гасіння пожежі. Порядок оснащення об'єктів первинними засобами пожежогасіння.</p> <p>Евакуація людей. Методика</p>	
---	-----------------	----	---	---	--

				<p>розрахунку часу на евакуацію. Засоби колективного та індивідуального захисту людей від небезпечних і шкідливих факторів пожежі.</p> <p>Державний пожежний нагляд. Пожежна охорона: державна, відомча, сільська, добровільна, пожежно-технічні комісії на підприємствах, в установах, організаціях.</p> <p>Використання засобів наочної агітації, знаків пожежної безпеки, контроль стану пожежної безпеки на сільськогосподарському підприємстві, наявності та стану засобів гасіння пожежі.</p>	
6	Надання першої долікарської допомоги потерпілим	16	8	<p>Принципи, порядок та особливості надання першої допомоги. Медичні та допоміжні засоби надання першої допомоги. Комплектування медичних аптечок необхідними засобами та їх застосування.</p> <p>Допомога у разі втрати свідомості та шоку, поранень, переломів кісток, травматичної ампутації частин кінцівок, травми голови тощо. Зупинка кровотечі. Допомога у разі ударів та стиснення частин тіла, вивихів у суглобах та Розтягнення зв'язок.</p> <p>Допомога при утепленні, потраплянні сторонніх предметів у вуха та м'які тканини. Допомога у разі укусів змій, комах та тварин. Допомога у разі теплового та Сонячного ударів, отруєння.</p>	
	Всього	120	48		

12. Форми організації навчання

Основними формами організації навчання під час вивчення дисципліни «Основи охорони праці» є лекції, практичні заняття, підготовка рефератів, доповідей, консультації, самостійна робота здобувачів освіти.

Відповідно до вищезазначених форм організації навчання формами контролю засвоєння програми є: самоконтроль, написання контрольних робіт, виконання і захист практичних робіт та екзамен за період вивчення дисципліни.

13. Методи навчання

Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів, які використовуються при вивченні дисципліни:

1. В аспекті передачі і сприйняття навчальної інформації: словесні (лекція); наочні (ілюстрація, демонстрація).
2. В аспекті логічності та мислення: пояснювально-ілюстративні (презентація); репродуктивні (короткі тестові контрольні).
3. В аспекті керування навчанням: навчальна робота під керівництвом викладача; самостійна робота під керівництвом викладача.
4. В аспекті діяльності в колективі: методи стимулювання (додаткові оцінки за реферати, доповіді, тези тощо).

тези).

14. Засоби діагностування результатів навчання

Контрольні заходи, які проводяться в коледжі визначають відповідність рівня набутих здобувачами освіти знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо фахової перед вищою освітою і забезпечують своєчасне коригування освітнього процесу.

Вхідний контроль проводиться перед вивченням дисципліни з метою визначення рівня підготовки студентів з відповідних дисциплін, які формують базу для його опанування. Вхідний контроль проводиться на першому занятті по питаннях, які відповідають програмі попередньої дисципліни. Результати вхідного контролю враховують при коригуванні завдань для самостійної роботи здобувачів освіти.

Поточний контроль проводиться викладачами у ході аудиторних занять. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів освіти за визначеною темою. Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та здобувачами освіти, управління навчальною мотивацією здобувачів освіти. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, - так і здобувачами освіти – для планування самостійної роботи. Особливим видом поточного контролю є підсумковий контроль за контрольними роботами, захист практичних робіт. Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів з здобувачів освіти при обговоренні теоретичних питань, а також у формі тестування. Результати поточного контролю (поточна успішність) є основною інформацією для визначення підсумкової оцінки з дисципліни при рубіжному контролі за теми.

Поточний контроль на лекції покликаний привчити здобувачів освіти до систематичного опрацювання пройденого матеріалу і підготовки до майбутньої лекції, встановити ступінь засвоєння теорії, виявити найбільш важкі для сприйняття здобувачів освіти розділи з наступним роз'ясненням їх.

Форма підсумкового контролю з дисципліни «Основи охорони праці» - екзамен, що проводиться згідно з діючим Положенням про екзамени та заліки в ВСП «Любешівський ТФК ЛНТУ».

Форма проведення семестрового контролю є комбінованою (частково усна - при проведенні співбесіди, частково письмова - при відповідях на теоретичні питання та виконання розрахунків), зміст і структура екзаменаційних білетів (контрольних завдань), критерії оцінювання визначаються рішенням ЦМК у НМК дисципліни «Основи охорони праці» й доводяться до відома здобувачів освіти.

Контроль у поза аудиторний час:

1. Перевірка конспектів лекцій.
2. Перевірка і оцінка рефератів по частині лекційного курсу, який самостійно опрацьовується.
3. Індивідуальна співбесіда зі здобувачами освіти на консультаціях.

Консультації. Мета консультацій – допомогти здобувачам освіти розібратись у складних питаннях, вирішити ті з них, у яких здобувачі освіти самостійно розібратись не можуть. Одночасно консультації надають можливість проконтролювати знання здобувачів освіти, скласти правильне уявлення про перебіг і результати навчальної роботи.

15. Критерії оцінки знань, умінь і навичок здобувачі освіти

Контроль навчальної роботи здобувачів освіти і оцінювання здійснюються за 4-бальною (традиційною) шкалою:

Оцінка	Критерії оцінки
«2»	З допомогою викладача відтворює на рівні розпізнання окремі елементи навчального матеріалу та виконує зі значними труднощами окремі елементи практичних завдань. Під час відповіді і при виконанні практичних завдань припускається суттєвих помилок.
«3»	Без достатнього розуміння відтворює основний навчальний матеріал та виконує практичні завдання з епізодичною допомогою викладача. З помилками дає визначення основних понять. Може частково аналізувати навчальний матеріал, порівнювати і робити висновки. При відповіді та виконанні практичних завдань припускається помилок, які може частково виправити.
«4»	Володіє основним навчальним матеріалом в усній, письмовій формах та застосовує його при виконанні практичних завдань як в типових, так і в дещо ускладнених умовах. Дає визначення основних понять, аналізує, порівнює і систематизує інформацію та робить висновки. Його відповідь в цілому правильна, логічна і достатньо обґрунтована. Виконує практичні завдання з типовим алгоритмом з консультацією викладача. Усвідомлено користується довідковою інформацією. При відповіді та виконанні практичних завдань припускається несуттєвих помилок, які може виправити.
«5»	Володіє системними знаннями навчального матеріалу та ефективно їх застосовує для виконання практичних завдань, що передбачені навчальною програмою. Відповідь студента повна, правильна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення. Вміє самостійно знаходити і користуватися джерелами інформації, оцінювати отриману інформацію. Встановлює причинно-наслідкові та міжпредметні зв'язки. Робить аргументовані висновки. Бездоганно виконує практичні завдання як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом.

16. Політика навчальної дисципліни

Активна участь здобувачі освіти на практичних заняттях під час опитування, відвідування лекційних занять, ініціативність в обговоренні дискусійних тем, своєчасність захисту ПР, самостійної роботи, заохочення здобувачів до науково-дослідної роботи.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Відпрацювання пропущених занять є обов'язковим незалежно від причини пропущеного заняття, здобувач презентує виконані завдання під час консультації викладача.

Під час роботи над індивідуальними завданнями, розв'язуванням задач недопустимо порушення академічної доброчесності. Презентації та виступи мають бути авторськими та оригінальними. Дотримуватись Положення про академічну доброчесність у Відокремленому структурному підрозділі «Любешівський ТФК ЛНТУ»

<http://www.ltklntu.org.ua/%d0%b0%d0%ba%d0%b0%d0%b4%d0%b5%d0%bc%d1%96%d1%87%d0%bd%d0%b0->

%d0%b4%d0%be%d0%b1%d1%80%d0%be%d1%87%d0%b5%d1%81%d0%bd%d1%96%d1%81
%d1%82%d1%8c/

Крім того, підсумковий семестровий контроль здобувачів освіти може здійснюватися з використанням технологій дистанційного навчання коледжу. З метою контролю виконання завдань екзамену в дистанційній формі викладач має право протягом усього заходу користуватись засобами інформаційно-комунікаційного зв'язку, які дозволяють ідентифікувати здобувача освіти (Zoom, Google Meet, Viber тощо).

17. Рекомендована література

17.1. Література до теоретичного курсу

1. Катренко Л.А., Кіт Ю.В., Пістун І.П. Охорона праці. Курс лекцій. Практикум: Навч. посіб. – Суми: Університетська книга, 2023. – 540 с.
2. Основи безпечної праці: навчальний посібник / В.О. Чернявська, Н.Й. Дуброва. – Київ: ТОВ «ПРОПАПР», 2023. – 240 с.
3. Основи охорони праці: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Я.І. Бедрій – Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2014. – 240 с.
4. Основи охорони праці: Навчальний посібник для професійно-технічних навчальних закладів / Л.Е. Винокурова, М.В. Васильчук, М.В. Гаман. – К.: Факт. 2005. – 344 с.: іл.
5. Основи охорони праці: підручник / В.І. Голінько; М-во освіти і науки України; Нац. гірн. ун-т. – 2-ге вид. – Д.: НГУ, 2014. – 271с.

17.2. Література до практичних занять

1. Катренко Л.А., Кіт Ю.В., Пістун І.П. Охорона праці. Курс лекцій. Практикум: Навч. посіб. – Суми: Університетська книга, 2023. – 540 с.
2. Основи охорони праці. Практичні заняття: Навчально-методичний посібник / [Укладачі: В.І. Кошель, Г.П. Сав'юк, Б.С. Дзундза] – ІваноФранківськ: НАІР, 2014. – 151 с.
3. Основи охорони праці. Модуль 1: Правові та організаційні питання охорони праці, основи фізіології, гігієни праці та виробничої санітарії: навч. посібник / Е.Н. Абільтаранова, М.С. Корець, С.М. Яшанов. – К.: НПУ ім.. Драгоманова. 2010. – 409 с.

17.3. Інформаційні ресурси

1. <https://dsp.gov.ua/> - сайт Державної служби України з питань праці.
2. <https://dsns.gov.ua/> - сайт Державної служби з надзвичайних ситуацій.
3. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text> - Закон України «Про охорону праці».
4. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text> - Кодекс законів про працю України.
5. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3745-12#Text> - Закон України «Про пожежну безпеку».
6. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/39/95-%D0%B2%D1%80#Text> - Закон України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку».
7. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2573-20#n840> - Закон України «Про систему громадського здоров'я».
8. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text> - Закон України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування».